

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2010-06-15
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
10203-10
Enhet 1:1

SÖKANDE

Swesafe AB, 556529-5911
Kopparbergsvägen 45
722 19 Västerås

Ombud: Advokat Morvarid Dorkhan Nilsson
Baker & McKenzie Advokatbyrå
Box 5719
114 87 Stockholm

MOTPART

Göteborgs Stad
Upphandlingsbolaget
Stora Badhusgatan 6
411 21 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

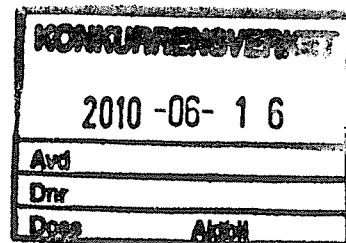

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 13 april 2010 upphör härmed
att gälla.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM****BAKGRUND**

Göteborgs Stads Upphandlings AB (upphandlingsbolaget) har genomfört en upphandling av ramavtal, Brandlarm/inbrottslarm – hantverkstjänster, dnr 334/08. Upphandlingen har genomförts som en förenklad upphandling. Sista anbudsdag var den 14 april 2010.

Förvaltningsrätten beslutade den 13 april 2010 att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att upphandlingen ska göras om och anför i huvudsak följande. Av upphandlingsföreskrifterna framgår att en prövning av anbuderna görs genom en sammanslagning av offererade priser och angivna mängder i prislistan i delmomentet Produkt. Av prislistan framgår att utvärderingen baseras på bl.a. av entreprenören verifierade nettomaterialkostnader (verifierad självkostnad), baserad på ett fast påslag på 10 procent, vilket ska anges i anbudet. Kravet på att anbudsgivaren ska redovisa sina material-självkostnader är inte förenligt med kravet på proportionalitet i 1 kap. 9 § LOU, eftersom sådana uppgifter utgör affärshemligheter. Kravet, som varken kan anses motiverat eller nödvändigt, begränsar också konkurrensen. I flertalet av de inköpsavtal som bolaget tecknat med sina leverantörer finns sekretessåtaganden bl.a. vad avser inköpspriser och rabatter. På grund av beskrivna utvärderingskriterier och krav i anbudsinbjudan kan bolaget alltså tvingas avstå från att lämna anbud för att inte röja affärshemligheter och konfidentiella avtal med sina leverantörer, vilket skulle skada bolagets verksamhet. Alternativet, att lämna anbud och röja affärshemligheter, innebär också det att bolaget kommer att lida skada.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**

Upphandlingsbolaget anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Bolagets påstående att det i anbudet ska anges nettomaterialkostnader är direkt felaktigt. I anbudet ska enbart lämnas timkostnader för arbeten på löpande räkning, vilket bolaget upplysts om. I den prislista som bolaget hänvisar till ska bolaget endast fylla i de nio översta uppgifterna och inte något för materialkostnad/verifierad självkostnad, vilket visas av att den uppgiften, liksom de efterföljande, redan är ifylld. I de flesta fall förekommer i avrop på avtal inget material, eller så tillhandahålls detta av beställaren. I de fall då material ändå ingår i leverantörens åtagande avgörs av den avropande beställaren hur detta ska anförskaffas, via ramavtal som beställaren har eller på annat sätt tillhandahålls av beställaren, eller om leverantören ska köpa in materialet. Kostnaden för material ersätts enligt AB04 med fast påslag om 10 procent, varför beställaren då behöver veta vad det inköpta materialet har kostat. Inte heller här är det frågan om några nettomaterialkostnader eller affärshemligheter som ska avslöjas utan enbart om priset för det inköpta materialet, vilket leverantören kan välja att införskaffa var som helst efter överenskommelse med beställaren. Det är viktigt att skilja på de upphandlingsregler som gäller för ramavtalstillfället, d.v.s. denna upphandling, och de regler som gäller vid avropstillfället. Bolaget tycks blanda samman dessa. I upphandlingen ställs inga krav på att få ta del av leverantörernas verifierade inköpspriser. Om det efter att ramavtal tecknats och avrop som inkluderar material görs och detta leder till att självkostnaden behöver verifieras och affärshemligheter härigenom riskerar att röjas får detta hanteras enligt gällande sekretesslagstiftning. Någon risk för skada föreligger således inte varken i upphandlings- eller avrops-skeendet. Vidare bör nämnas att AB/ABT tillsammans med AMA AF sedan en lång tid utgör de standardvillkor som uteslutande används för att reglera beställare och utförarens ansvarsrelation i entreprenadavtal, offentliga såväl som privata. AB är standard för entreprenadbranschen. Kravet på verifierad självkostnad i utförarskedet är helt i enlighet med AB och strider inte heller mot någon av de grundläggande principerna i LOU.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**

Bolaget anför bl.a. följande. Bolaget ifrågasätter inte kravet på avgivande av timkostnader för arbeten på löpande räkning utan invändningen avser kostnaden för material i samband med sådant arbete. Bolaget bekräftar också påståendet att det i anbudet enbart ska anges timkostnader för arbeten på löpande räkning och inte några nettomaterialkostnader. Bolaget bestriider emellertid påståendet att affärshemligheter inte riskerar att röjas med hänsyn till att bolaget enbart har att visa vad inköpt material kostat för beställaren så att denne ska kunna ersätta materialkostnaden. Priset för det inköpta materialet är just den faktiska nettomaterialkostnaden, vilken till stor del omfattas av sekretessåtaganden. Ett avslöjande av inköpspris innebär i sin tur att leverantörens vinstmarginal avslöjas vilket måste anses utgöra en affärshemlighet. Kravet på självkostnadsverifikation måste till följd härav anses konkurrensbegränsande och i strid med principerna för offentlig upphandling. Det förhållandet att det i anbudet inte ska anges några nettomaterialkostnader, utan att verifikationerna ska lämnas först i samband med utförandet av uppdraget, förändrar inte denna bedömning. Att förfarandet är i enlighet med vad som är allmänt vedertaget enligt AB04 och i privata upphandlingar ändrar inte heller denna bedömning. Bolaget är också av den uppfattningen att det inte spelar någon roll huruvida inköpspriset ska anges i själva anbudet eller om det är först i samband med att kostnaden uppkommer som den ska verifieras. Kravet på kostnads-specifikation är i båda fallen konkurrensbegränsande och därmed inte förenligt med bestämmelserna i LOU. Någon möjlighet att läka denna brist genom sekretesslagstiftningen finns inte.

DOMSKÄL

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada,

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1**DOM**

ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska enligt samma paragraf principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

Av förfrågningsunderlaget framgår av punkten 3.3.5. AFB.31 Anbuds form och innehåll avseende delmoment Produkt att momentet är en prislista som är uppbyggd som ett avrop som räknar samman kostnaden av en definierad mängd tjänster. Här redovisar anbudsgivaren samtliga offererade priser på de kategorier som efterfrågas.

I prislistan upptas 16 punkter varav de första nio avser arbetskostnader av olika slag och resterande sju avser produkter/material där beskrivningen är verifierad självkostnad. Samtliga kolumner avseende de sistnämnda sju punkterna är förfyllda såväl avseende mängd, påslag som kostnad, och någon självkostnad ska inte anges i anbudet.

Fråga i målet är om den nu aktuella upphandlingen strider mot de grundläggande principerna för offentlig upphandling och då i första hand om upphandlingens utformning medför en konkurrensbegränsning.

Parterna synes vara eniga om att ett krav på att leverantören redan i samband med anbudsavlämnandet ska ange självkostnad i form av verifierade inköpspriser strider mot de grundläggande principerna för offentlig upphandling, vilket förvaltningsrätten instämmer i (jfr Regeringsrättens avgörande RÅ 1997 ref. 40). Parterna förefaller vidare vara överens om att

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**

något sådant krav inte uppställs i förfrågningsunderlaget såsom det är utformat.

Bolaget menar emellertid att även den omständigheten att information ska lämnas om bolagets självkostnad efter att ramavtal tecknats och i samband med att eventuellt avrop görs medför en konkurrensbegränsning i strid med reglerna i LOU. Bolaget hänvisar härvid till nyssnämnda avgörande från Regeringsrätten samt Kammarrätten i Sundsvalls avgörande i mål nr 1431-1995 och Länsrättens i Södermanlands län mål nr 1545-05 och 2581-09.

Enligt förvaltningsrättens mening tar emellertid samtliga dessa avgöranden sikte på upphandlingar då krav ställts på att leverantörerna redan i anbudet och inför anbudsprövningen ska ange verifierade inköspriser, vilket som ovan konstaterats inte gäller i detta mål. De krav på att redovisa inköspriser som nu är aktuella synes vidare stå helt i överrensstämmelse med för branschen gällande standaravtal.

Förvaltningsrätten anser med hänsyn härtill att det inte av förfrågningsunderlagets utformning går att utläsa något krav på att bolaget i anbudet ska avslöja självkostnader som utgör affärshemligheter, och som därmed skulle innebära en konkurrensbegränsning som står i strid med LOU. Bolaget kan därför inte anses ha visat att det lidit eller kan komma att lida sådan skada som avses i LOU, varför ansökan bör avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Lars Dahlström

Rådman

Föredragande i målet ha varit Johanna Rössberger.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättsförhandlingen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.